Uslan senior och junior framför verkstaden och affären i Miami.

Nathal Uslan med de femkantiga spöna

Skall ett bambuspö vara femkantigt? Det hävdar Nathal Uslan som i 50 år hållit fast vid sin annorlunda konstruktion. Milan Halenár, svensk representant för Uslan, har besökt honom i hans spöbyggarverkstad i Florida.

□ □ Från Miami flygplats är det 30 minuter med taxi till North Miami Beach. Luften är fuktig och man har svårt att andas. Taxin har ingen air condition. Jag har svårt att koncentrera tankarna till kommande möte med den man som håller femkantig spökonstruktion vid liv.

Det står med stora bokstäver ovanför affären: Uslan Rods & Tackle Shop. När man kommer närmare skyltfönstret ser man knappast några spår av bambuflugspön. Det mesta är grafitspön för havsfiske. Där glittrar också några flug- och spinnrullar. Havsfiske är numera huvudsysselsättning för Uslans Shop. De sätter ihop fiskespön för både fluga och spinn. Klingor i grafit och glasfiber köper de från stora firmor. Försäljningen av bambuspön är så gott som ingen i Miamitrakten. Här gäller utrustningen för bjässar över 10 kg.

Inne i affären möts jag av en man i 35-årsåldern. Can I help you? frågade han. På min engelska försöker jag förklara för honom att jag kommer från Sverige för att se med egna ögon hur man bygger de berömda Uslans femkantiga bambuspö för delikat flugfiske. Med ett brett leende visar han mig till andra rummet. Han presenterar sig som Uslan junior. Hans far är inte inne men han skall komma strax och ta hand om mig.

Under väntan på Mr. Nathal Uslan börjar jag samtala med en flicka som sätter ringar på en av de många spöklingor som

Nathal Uslan i sin verkstad.

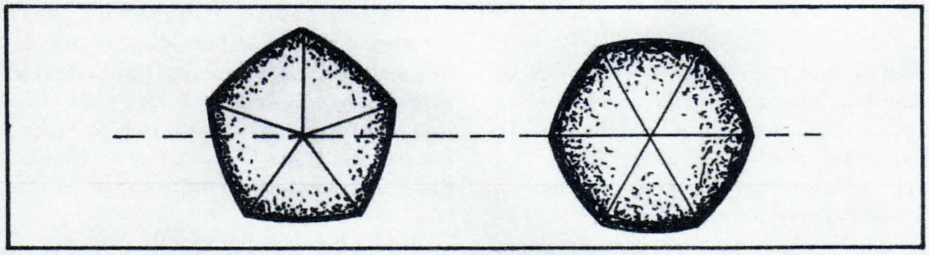

Uslans spön är gjorda av fem ribbor som till vänster medan den normala konstruktionen sker med sex ribbor t. h.

finns i lokalen. Hennes fingrar rör sig blixtsnabbt, när hon med van rörelse lindar tråden på ringfoten. Jag är så upptagen att iaktta henne, att jag inte märker att någon står bakom mig.

— Hallo, how are you?

När jag vänder mig om, ser jag en äldre herre. Framför mig står den man som svarar för de berömda Uslan bambuspöna.

Herr Nathal Uslan är 84 år, en trevlig gammal herre. Vänlig och öppen. Han visar mig till kontoret och tar fram ett diagram. Där finns inritat fyra kurvor. Det säger mig ingenting men Mr. Uslan förklarar att det är fyra så kallade bastaperingar och med hjälp av dem får han 16 olika taperingar.

Sedan går vi från kontoret till verkstaden och kort berättar han vad olika maskiner används till. Han pekar på en vanlig svarv. Man kan utföra många operationer på en vanlig svarv om man har lämpliga tillbehör. De flesta maskiner har han konstruerat själv. Han är maskinist till yrket, som de flesta spöbyggare i USA. Sedan tar han i handen ett spö och förklarar fördelen med ett femkantigt spö mot ett som är sexkantigt. Han framhåller att hos en femkantig konstruktion är bambusektionerna bredare. Vid böjning av ett spö uppstår en kraft som försöker dela på ett sexkantigt spö på längden, eftersom hos en sexkantig konstruktion limningen mellan sjätte och första och mellan tredje och fjärde sektionen möts på samma plan. Det gör de inte hos ett femkantigt spö. Att han lägger bambuknutar i en spiral linje är en annan finess, som han menar gör spökonstruktionen starkare och överlägsen andra konstruktioner. Uslans spön är byggda med convex taper. Impregneringen sker i någon sorts naturolja. Det lär vara hans ''lilla'' hemlighet, för han ville inte gå närmare in på vad det är för olja. När man lackar ett spö för många gånger, kan det påverka spöts aktion, tillägger han.

Uslan delar fortfarande bamburöret med kniv.

Alla Uslans spön är fint slipade och Mr. Uslan strävar efter att få behålla så mycket som möjligt av de hårdaste bambufibrerna som befinner sig strax under bamburörets yta, även om detta kan innebära att fläckar i ytveden får visa sig på det färdiga spöt.

Aktionen hos Uslans spö är så behaglig som man kan tänka sig. Å andra sidan, man skall hålla ordentligt i linan för att spöt inte skall dra den ur handen. Med andra ord, en skjutkanon. Jag har kastat utanför Uslans affär på gräsmattan med ett 8 1/2 fots spö, som var lite överbelastat med en WF 10

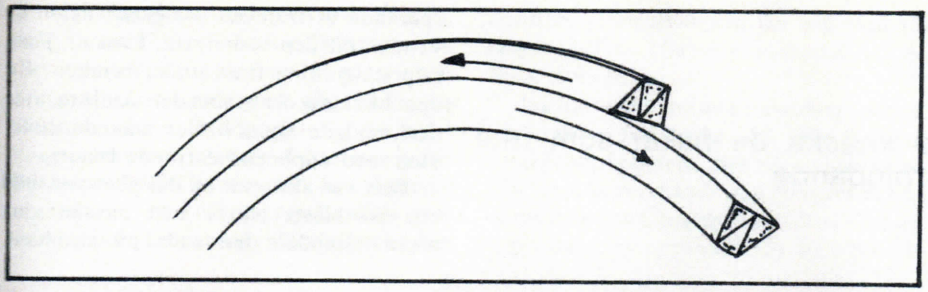

Uslan menar att spänningen då ett vanligt sexkantigt spö böjs tenderar att bryta den plana limfogen i spöets längdriktning.

James Uslan slipar till handtaget på ett spö.

lina, men jag kände inte att jag skulle behöva använda någon kraft för att få ut hela linan.

Bambu som används för Uslanspön är minst 35 år gammal och de tänker inte köpa någon ny bambu så länge kvaliteten på bambu inte blir betydligt bättre.

Det finns i hans verkstad några s k ”sticks” (ihoplimmade sektioner), som är upp till 20 år gamla. Dessa använder han mest för specialbeställningar och för sina vänner. Nathan Uslan var så klok att han inte sålde dem för några cents när glasfibern kom. Uslan Company bygger omkring 100 spön per år och nästan alla säljs till nordvästra USA. Det finns inte någon garanterad leveranstid, men han lovade mig att mitt spö skulle bli färdigt inom 2 månader. Numera bygger de inga ”skräddarsydda” spön. Det finns standardmodeller som är 7, 7 1/2, 8, 8 1/2 och 9 fot, men man byggde förr i tiden också sexkantiga spön och t o m 16-kantiga. Det var mer eller mindre bara experiment.

Nathal Uslan har byggt spön i 50 år och hans son James Uslan i 17 år. De båda är övertygade om att femkantiga spön är överlägsna sexkantig konstruktion. De gör sina holkar själva och holkarna är patenterade. De är de välkända ”Z” holkarna som används av de flesta spöbyggarna. Förr i tiden tillverkade de också holkar gjorda av koppar och berylliumblandning, men materialkostnaderna blev så höga att de var tvungna att ge upp och numera består deras holkar av nickel, silver plus andra billiga metaller. Jag har haft många spön i mina händer, men inget av dem har haft sådan precision på holkarna som Uslans spön har.

Nathal Uslan byggde sina spön i Spring Valley, staten New York, innan han var tvungen att flytta till Miami av hälsoskäl. Hans spön är populära i hela USA. Inte minst p g a det låga priset. Alla fritidsfiskare kan vara glada åt att Nathal Uslan har en son som kan fortsätta bygga spön i fars tradition. Nathal Uslan säger att han med varje spö säljer en del av sin själ. Han vill ge glädje för hela livet till varje fiskare som äger hans spö. Som med de flesta små spöbyggarna är namnet Uslan inte känt i Sverige, men jag kommer för alltid att bevara i mitt minne bilden av den trevlige herrn från Miami, som med sådan entusiasm berättade om femkantiga spön.

Åker du till Miami på semester så glöm inte att göra ett besök hos Uslan Rods. Det är ett minne för livet. Om du har tur, så får du också köpa ett spö. Han hade inget färdigt när jag var där men som plåster på såren fick jag skjuts till flygplatsen. ■